

Kuntien ilmastosuunnitelma ilmastolain velvoitteena

Ympäristövaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle ilmastolain muuttamisesta
(HE 239/2022 vp)

Pauliina Jalonen, Kuntaliitto @jalonpa

Kuntien roolin tunnistaminen lainsäädännöllisesti tärkeää

- Julkisen vallan käyttäjinä kunnat ilmastopolitiikan kumppani valtion viranomaisille, sillä ne mm. pilkkovat isoja kansainvälisiä ilmastotavoitteita konkreettisiksi teoiksi. Tekemisen kautta ilmastopolitiikka puolestaan tulee ymmärrettävämmäksi.
- Kuntaliiton mielestä lakiesitys huomioi kohtuullisen hyvin kuntien nykyiset erilaiset käytännöt laatia ilmastosuunnitelmia
- Esityksessä on myös hyvin huomioitu se, että toimenpiteiden päästöpotentiaaleissa ei ole tarkoituksenmukaista vaatia yksittäisten toimenpiteiden tarkkoja päästölaskelmia, vaan arvio suuruusluokasta ja kokonaisuudesta on riittävä.

Eri hallinnontason ilmastotavoitteiden peilaaminen keskenään on haasteellista

- Pienille kunnille ajateltuina vähimmäisvaatimuksina on esityksen sisältö varsin vaativa.
- Etenkin kansallisten tavoitteiden huomioiminen kuntien omissa ilmastotavoitteissa lisää hallinnollista työtä.
- Vaikka on ymmärrettävää, että kuntien ilmastosuunnitelmien halutaan olevan linjassa lain tavoitteiden kanssa, on sen todentaminen haastavaa.
- Etenkin hiilinielujen osalta velvoite on ongelmallinen.
- Hiilinielujen laskentamenetelmät ovat vakiintumattomat ja niitä tehdään kunnissa vielä satunnaisesti. Käytännössä tietopohjaa vertailuun ei ole.
- Kuntien ilmastosuunnittelun laajasta valitusperusteesta johtuen tulisi 14 a §:n mukaisten ilmastosuunnitelman sisältövelvoitteiden olla yksiselitteiset

Erillislainsäädännöllä ei tule ohjata kuntalakia

- Kuntaliitto vastustaa velvoitetta huomioida ilmastosuunnitelma kuntalaissa säädetyssä kuntastrategiassa ja toimintakertomuksessa. Kuntaliitto katsoo, ettei kuntastrategiasta pidä määrätä missään muussa laissa kuin kuntalaissa.
- Periaatteellisen kysymyksen lisäksi kytkentä voi aiheuttaa käytännön haasteita, sillä konkreettinen ilmastosuunnitelma erimitallinen kuntastrategian kanssa, jonka keskeisiä käsitteitä ovat visio, missio ja strategiset linjaukset.

Kuntaliitto ehdottaa seuraavaa muutosta

14 a §:n 2 ja 3 momentti:

- Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua tavoitetta asettaessaan **kunta voi ottaa** ~~kunnan on otettava~~ huomioon 2 §:n 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettut tavoitteet. Mainitun momentin 1 kohdassa tarkoitettu nielujen aikaansaamien poistumien kasvamisesta koskeva tavoite **voidaan ottaa** ~~on otettava~~ huomioon myös, jos kunta asettaa suunnitelmassa poistumatavoitteita tai nieluja koskevia toimia. Jos kunta asettaa suunnitelmassa ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevia tavoitteita tai toimia, on otettava huomioon mainitun momentin 4 kohdassa tarkoitettu tavoite.
- Kunnan ilmastosuunnitelman hyväksyy valtuusto. Kunnan on seurattava suunnitelman toteutumista. Suunnitelma **voidaan huomioida** ~~on otettava huomioon~~ kuntalain (410/2015) 37 §:ssä tarkoitettussa kuntastrategiassa sekä 115 §:ssä tarkoitettussa toimintakertomuksessa

Kiitos.

Pauliina Jalonen

050-501 8602

Pauliina.jalonen@kuntaliitto.fi

@jalonpa

www.kuntaliitto.fi